

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGA-PAV / 17167651

Datum 9 november 2017

Betreft Beantwoording vragen over het alarmerend bericht over door mest
verontreinigd grondwater

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik uw Kamer de antwoorden op vragen van het lid Kuiken (PvdA)
over het alarmerend bericht over door mest verontreinigd grondwater
(ingezonden 3 oktober 2017, kenmerk 2017Z13090).

1

Herinnert u zich de antwoorden op eerdere schriftelijke vragen over
waterbedrijven die alarm slaan over verontreinigd grondwater?¹

Antwoord

Ja.

2

Is u bekend dat er in Frankrijk en Duitsland tientallen waterleidingbedrijven zijn
die al jarenlang programma's hebben waarbij (bijna) alle landbouw in een
grondwaterbeschermingsgebied biologische landbouw moet zijn en waarbij ook
afzetprogramma's ontwikkeld zijn?²

Antwoord

Ja.

3

Kent Nederland een dergelijk programma? Zo ja, welk programma is dat en wat
zijn de ervaringen? Zo nee, deelt u de mening dat dit ook een goed concept voor
Nederlandse drinkwaterwingebieden kan zijn om zo minder uitspoeling van
bestrijdingsmiddelen en nitraat naar het grondwater te bewerkstellingen?

4

Vindt u dit project interessant? Zo nee, waarom niet? Indien u dit project wel
interessant vindt, bent u bereid onderzoek te doen en dit samen met de
waterleidingbedrijven, landbouwsector en andere partijen op te pakken?

¹Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016-2017, nr. 2574.

²http://ac.els-cdn.com/S0264837713002056/1-s2.0-S0264837713002056-main.pdf?_tid=e4a82bc8-92df-11e7-8007-00000aab0f02&acdnat=1504687777_43c7b8bd7c36958cf45a97663bbdc645 en
<http://biomijnnatuur.be/nieuws/biologische-landbouw-goedkope-bondgenoot-voor-zuiver-water>

Antwoord 3 en 4

Nederland heeft vergelijkbare doelstellingen als Duitsland en Frankrijk op het gebied van landbouw en grondwaterbeschermingsgebieden, maar kiest voor een iets andere aanpak. De Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater geeft richting aan de ambitie aangaande chemisch schoon en ecologisch gezond water voor duurzaam gebruik. De betrokken partijen sturen op de samenhang en voortgang van lopende (deel)trajecten op het gebied van waterkwaliteit, drinkwater en zoetwater en geven waar nodig een extra impuls aangaande de drie prioriteiten nutriënten/mest, gewasbeschermingsmiddelen en medicijnresten. Water als bron voor drinkwater vormt hierbij een specifiek aandachtspunt. Voor de inzet en concrete acties in het kader van de Delta-aanpak verwijs ik naar Kamerstuk 27 625, nr. 379.

Verder is in het ontwerp zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn 2018 - 2021, dat momenteel ter inzage ligt in het kader van de uitvoering van de milieueffectrapportage, een maatwerkeraanpak voorzien voor veertig drinkwaterwinnings gebieden waar risico bestaat op te hoge nitraatuitspoeling naar het grondwater. Er wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een bestuursovereenkomst tussen Rijksoverheid, betrokken provincies, landbouwbedrijfsleven en drinkwaterbedrijven, waarbij genoemde partijen maatwerkplannen ontwikkelen en uitvoeren om te komen tot een vermindering van de nitraatuitspoeling. Doel is om binnen de looptijd van het actieprogramma afdoende maatregelen te nemen om uiterlijk gedurende het zevende actieprogramma blijvend aan het doel van de Nitraatrichtlijn te voldoen.

In verschillende grondwaterbeschermingsgebieden zijn ervaringen opgedaan om met bovenwettelijk maatwerk de nitraatuitspoeling op agrarische bedrijven te verminderen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de projecten Duurzaam Schoon Grondwater (Z-Limburg), Vruchtbare Kringloop Achterhoek en Liemers (Gelderland), Boeren voor Drinkwater (Overijssel) en Grondig boeren voor Water (Drenthe). Deze projecten kunnen onderdeel uitmaken van de beoogde maatwerkeraanpak van de regionaal resterende knelpunten.

5

Deelt u de mening dat door dit programma de zuiveringskosten in de toekomst zullen dalen of minder zullen stijgen dan zonder dit programma? Zo nee, waarom niet? Zo ja, vindt u dat reden genoeg om met een vergelijkbaar programma aan de slag te gaan?

6

Wilt u waterleidingbedrijven of provincies verplichten kosten-batenstudies te laten uitvoeren voor dergelijke programma's en de steeds hogere schadekosten voor waterzuivering openbaar te maken? Moeten waterleidingbedrijven hun klanten vragen of zij ook dergelijke programma's willen om toekomstige kosten voor zuivering te verlagen?

Antwoord 5 en 6

De Nitraatrichtlijn bevat de verplichting om verontreiniging met nitraat uit agrarische bronnen terug te dringen en verontreiniging te voorkomen. Daarnaast mag vanuit de Kaderrichtlijn water (KRW) de kwaliteit van de drinkwaterbronnen niet verslechteren en is er een inspanningsverplichting om de kwaliteit te verbeteren met het oog op vermindering van de zuiveringsinspanning.

Met de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater en met de maatregelen onder de Nitraatrichtlijn en de KRW wordt ingezet op het realiseren van deze doelen. Met regionale en landelijke analyses onder de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater wordt getoetst in hoeverre aan deze doelen wordt voldaan en of extra maatregelen nodig zijn.

Maatregelen worden in de huidige praktijk van uitvoering van de KRW en de Nitraatrichtlijn reeds getoetst op doelbereik, uitvoerbaarheid, kosten- en milieueffectiviteit. Het (verplicht) laten uitvoeren van nieuwe kosten-batenstudies is dus niet nodig.

(w.g.) Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit